

Visie van het bestuur Ark & Eemlandschap op de toekomst van agrarische natuurbeheer in het Nationaal Landschap Arkemheen - Eemland

Bunschoten, 5 februari 2008

WAAROM EEN VISIE?

Leden en bestuur van de vereniging Ark & Eemlandschap hebben sinds 1999 met succes gewerkt aan het agrarische natuurbeheer.

Een aantal zaken gaan veranderen:

- SAN wordt PSAN; de provincies hebben de regie gekregen van de rijksoverheid.
- De huidige beheerscontracten lopen in 2009 af.
- IPO en NPN zijn bezig met een nieuw programma beheer gericht op gebiedsniveau.
- De Groenblauwe catalogus wordt het voertuig met daarin opgenomen de te nemen maatregelen en maximale vergoedingen voor natuurbeheer.
- Ons werkgebied is onderdeel geworden van een Nationaal Landschap.
- In ons gebied lopen twee projecten weidevogelbeheer, Eemnes en Baarn met veel leerelementen voor de gebiedsgerichte aanpak.

De agrarische natuurvereniging Ark & Eemlandschap wil niet afwachten op wat straks van boven op ons afkomt.

De vereniging wil met deze visie onze wensen neerleggen over:

- Hoe het gebied er over tien jaar uit zou moeten zien.
- Hoe het agrarische natuurbeheer er uit zou moeten zien.

Hoe zien wij de toekomst?

Het werkgebied, Eemland, zal over tien jaar, net als nu, een agrarisch cultuurlandschap zijn. De belangrijkste beheerder is een duurzame landbouwsector met bedrijven die niet afhankelijk zijn van subsidies maar van de primaire productie. Deze boerenbedrijven staan open om deze primaire productie, waar mogelijk en inpasbaar, te combineren met het versterken van waarden op het gebied van natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatie. Er is een gepaste, marktconforme vergoeding beschikbaar voor bedrijven die zich inspannen voor deze waarden¹. Een marktconforme vergoeding betekent in dit geval een betaling van alle kosten (voor investeringen, gedeerde inkomsten en arbeid).

Onze visie op natuur en natuurbeheer, algemeen.

We hebben het over een cultuurlandschap. We hebben het over boerenland in boerenhand, waar in eerste instantie agrarische productie plaatsvindt en natuur die beheerd wordt door professionele organisaties. In Eemland is de vereniging Natuurmonumenten hoofdzakelijk verantwoordelijke voor de natuurgebieden. Natuur op gebiedsniveau betekent een samenwerking tussen de verschillende partijen. Landbouw samen met Natuurmonumenten.

Voor de cultuurgronden onderscheiden we drie vormen van natuurbeheer:

1. Soorten Beheer.
2. Verbeteren van de algemene milieucondities.
3. Natuurbeleving bieden.

¹ Daarbij gaan we ervan uit dat dit publieke goederen zijn en dat de inspanningen bovenwettelijk zijn.

AD 1.

In het kader van internationale afspraken moet Nederland een aantal soorten beschermen. Daaronder vallen weidevogels die in ons werkgebied voorkomen. Wij willen meewerken aan de bescherming van deze soorten. Het is voornamelijk de Grutto, maar ook Kievit, scholekster en tureluur zijn veel voorkomende weidevogels. Weidevogels kunnen alleen overleven bij een agrarisch beheer met landbouwhuisdieren dat is afgestemd op de levensbehoeften van deze vogels. Vooral in de broedperiode in het voorjaar vraagt dit extra inzet.

AD 2.

Alle boeren voldoen aan de Goede Landbouwpraktijk en Milieucondities (GLMC). Waar mogelijk en inpasbaar kunnen we samenwerken aan het verder verbeteren van de algemene condities voor flora en fauna, door verder te gaan dan deze wettelijke normen. Ook extensivering van het landgebruik is een optie.

AD 3.

Boeren werken mee om de poldernatuur beleefbaar te maken. We kijken waar bezoekers behoefte aan hebben. Voorbeelden zijn: bloemrijke bermen langs fietsroutes, weijtjes om in te picknicken en vogelobservatieposten om weidevogels te zien.

Belangrijke voorwaarden

- Samenwerken op gebiedsniveau met landbouw en natuur om de juiste condities te realiseren vooral in de broedperiode voor weidevogels. Dit betekent het realiseren van doelen op gebiedsniveau die flexibel ingevuld kunnen worden met een professionele inzet van de betrokkenen.
- Alle vormen van agrarisch natuurbeheer die bovenwettelijk zijn en dus verder gaan dan GLMC zijn optioneel. Dat betekent dat boeren hier alleen op vrijwillige basis aan meedoen en kunnen rekenen op een marktconforme vergoeding voor de extra inzet en/of inkomensderving.
- Het kan niet zo zijn dat zaken die nu als bovenwettelijk worden beschouwd, in de toekomst als wettelijk worden beschouwd.
- Verder moet gelden dat nieuw groen, vrij groen moet zijn. Als er natuurwaarden worden gerealiseerd als gevolg van agrarisch natuurbeheer, mogen deze nieuwe natuurwaarden geen belemmering vormen voor de verdere ontwikkeling van de bedrijven in de directe nabijheid van deze natuurwaarden.

Natuurbeheer in ons gebied meer specifiek

- Het beheer van de weidevogels blijft één van de belangrijkste opgaven in ons gebied. We zullen vastleggen in welke gebieden de weidevogels het meeste voorkomen en in deze gebieden specifieke effectieve maatregelen nemen. Mozaïek op Maat heeft leer elementen opgeleverd die nu nader uitgewerkt kunnen worden.
- In het open weidegebied vormen sloten het belangrijkste landschapselement. Wij willen voortbouwen op het succes van slootkantenbeheer. Dit kan mogelijk goed worden gecombineerd met natuurvriendelijke oevers en wateropgaven in het kader van de kaderrichtlijn Water.
- Aan de randen van het gebied (overgangsgebieden) beheren boeren opgaande houtige landschapselementen.
- Andere zaken kunnen door leden worden aangedragen.

De rol van de agrarische natuurvereniging

De agrarische natuurvereniging is er voor en door de leden. De vereniging zorgt voor een efficiënte afhandeling van de contracten voor het agrarische natuurbeheer. Het bestuur zet zich in voor goede vergoedingen voor het agrarische natuurbeheer.

Ark & Eemlandschap nu al aan de slag

Deze visie is opgesteld omdat het bestuur graag met de leden aan de slag wil. Dit doen we met twee weidevogelprojecten:

1. Weidevogelrijk in Eemnes samen met Natuurmonumenten eigenaar van het reservaatgebied.
2. Mozaïek op Maat samen met landschap Erfgoed Utrecht en Natuurmonumenten.

Op de algemene ledenvergadering van 23 april 2008 is de gedeputeerde van Utrecht dhr. Bart Krol uitgenodigd. Hij geeft zijn visie op het toekomstige beleid van de provincie over het agrarische natuurbeheer. Het bestuur zal ingaan op de twee projecten die in het gebied lopen.

Het doel is samen met de leden inhoud geven aan het toekomstige agrarische natuurbeheer in ons gebied.

Het Bestuur